



**VIDÉK
KONFERENCIA
2022**
A SOKSZÍNŰ VIDÉK





VIDÉK KONFERENCIA 2022

A vidék meghatározásának
megközelítései, jellegzetességei



dr. Pillók Péter

igazgató

Társadalomtudományi Kutatócsoport, Századvég
Konjunktúrakutató Zrt.

Egy fogalom nyomában

a vidék fogalma összességében

tudományos és fejlesztéspolitikai paradigmák

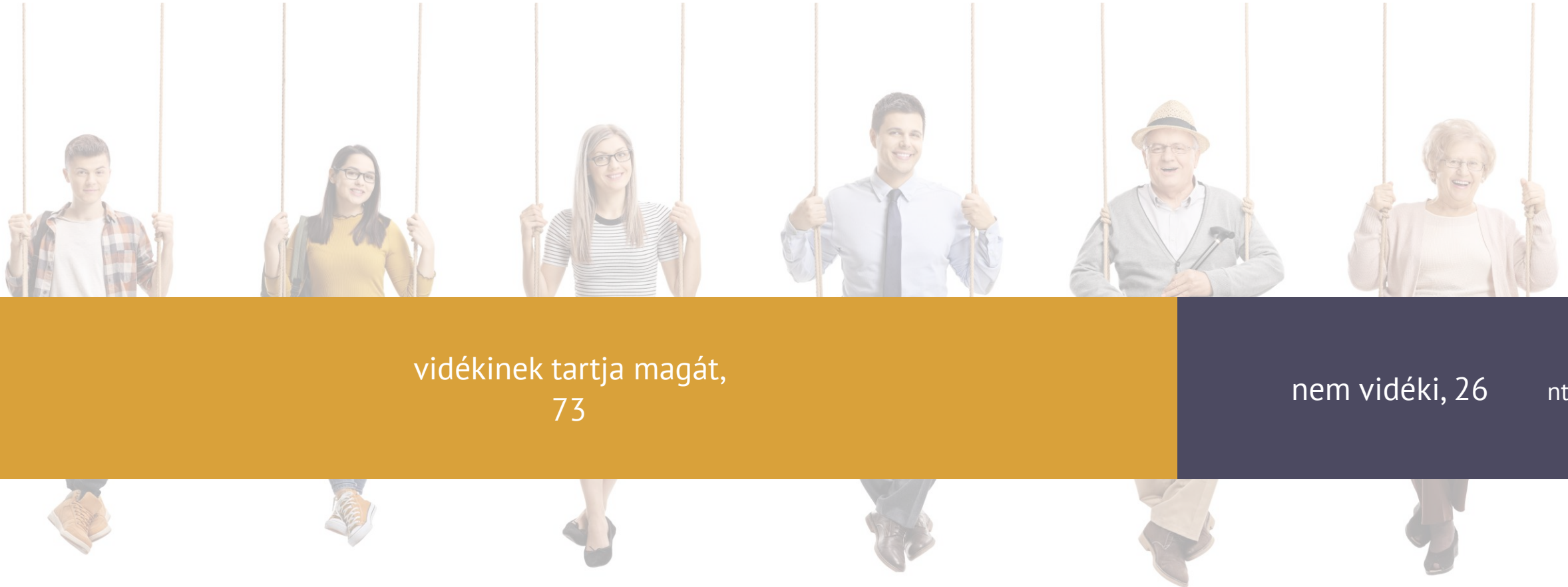
a megközelítések alapkérdései

hétköznapi megközelítések

a vidéki identitás

A vidéki identitás Magyarországon

„Ön vidékinek tartja-e önmagát vagy sem?” (százalék, n=1014)

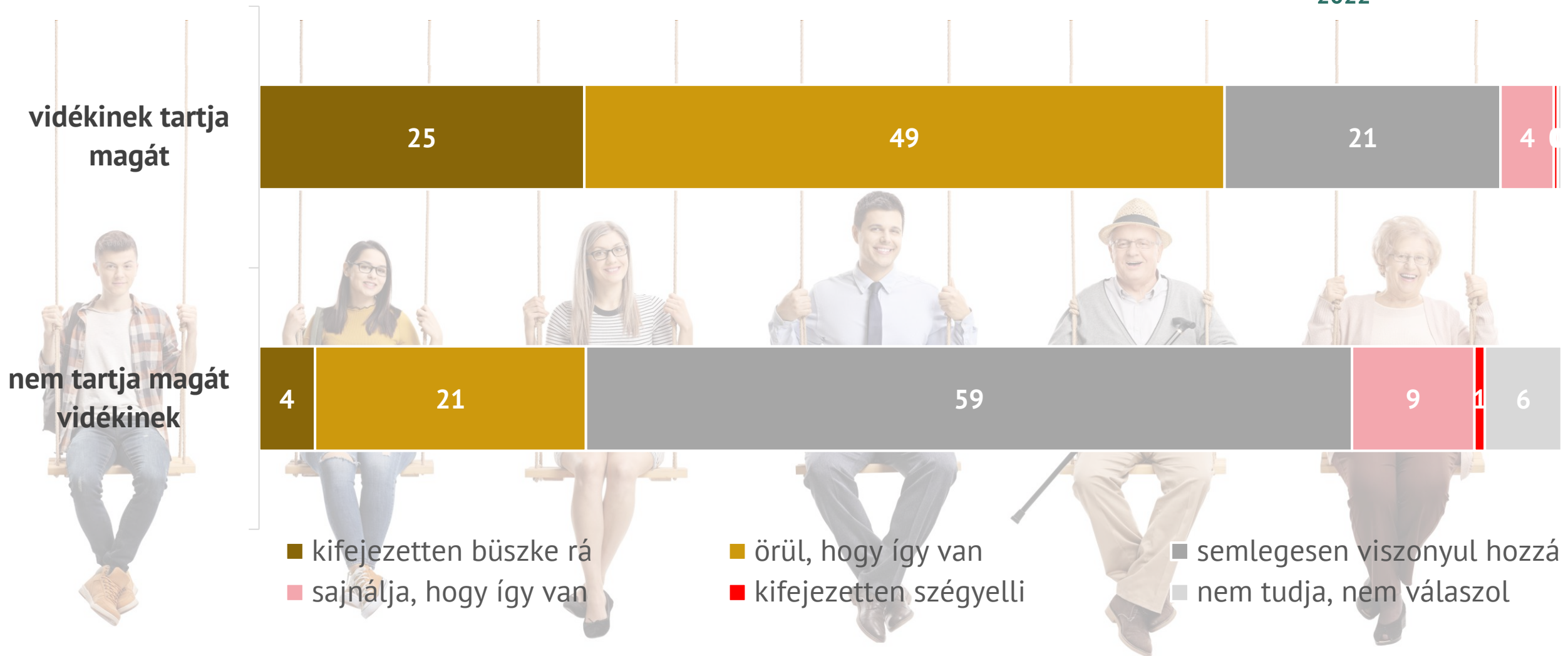


vidékinek tartja magát,
73

nem vidéki, 26 nt/nv, 1

Vidéki identitás és viszonyulás

„Összességében hogyan viszonyul Ön ehhez?” (százalék)



A magyar vidék – képzettársítások

„Mi az első dolog, ami eszébe jut akkor, ha azt hallja, hogy: magyar vidék?”
(nyitott kérdés, kategorizálva – százalék, n=1014)



A megközelítések alapkérdései

térbeli egység, térbeli kategória

tudományos megközelítések

gyakorlati területfejlesztési
kérdések

kvantitatív megközelítések

kvalitatív megközelítések

objektív, összehasonlítható

egyedi utak térben és időben

bináris avagy skálaszerű

lehet-e, kell-e definiálni?

ami nem város...

minden vidék, ami nem város
a városiastól jellegzetesen elkülönülő tér

még „nem esett áldozatául az urbanizálódás dühének”
ahol még van tér és van levegő
egyfajta háttér, „hinterland”

centrum periféria viszonyrendszere
életminőségbeli elmaradottság
az önmeghatározó képesség hiánya
a területi, közigazgatási és funkcionális centrumok vonzáskörzete
területi többszintűség és viszonylagos pozíciók – a periféria perifériája

ami a fejlesztések középpontjában áll...

periférián elhelyezkedő
kevésbé lakott terület

kedvezőtlenek a demográfiai folyamatok
elvándorlás

szerény/hiányos munkahelykínálat
csekély gazdasági potenciál

szétszórt települési struktúra
fejletlen infrastruktúra

ahol a népsűrűség alacsony...

a KSH kistérségi besorolást alapul véve

OECD tipológia



■ alapvetően vidéki ■ jellemzően vidéki ■ városi

a népsűrűség 150 fő/km²-nél alacsonyabb a lakosság több mint 50%-a vidéki közösségekben él az ország területének 97,7%-a vidéki jellegű a népesség 75,4%-a pedig vidéki kistérség

urbanitási / ruralitási index



■ erőteljesen vidéki ■ vidéki ■ városias ■ erőteljesen városias

a terület népességének kevesebb mint 50%-a él 120 fő/km² népsűrűséget meghaladó településen, az adott kistérségre jellemző településszerkezeti besorolás pedig „aprófalvas”, tanyás”, „mezővárosi” és „kisvárosi”


ahol bizonyos gazdasági tevékenységek...

települések mérete
alacsony beépítettség
aprófalvas településszerkezet a domináns

tipikus gazdasági struktúra
mezőgazdaság, erdőgazdaság, vadászat, halászat
vízgazdálkodás, hulladékgazdálkodás
idegenforgalom

a mezőgazdaságban foglalkoztatottak (aránya)
a fizikai foglalkozások elsődlegessége

ahol sajátos a társadalmi viszonyrendszer...



sajátos életforma
identitás és attitűd
tájkultúra és szociális biztonság

a népi hagyományörzés mellett a modern információs
kultúra
nemzeti érdekeket érvényesítő, értékteremtő életmód

a posztmodern társadalmi igényeknek megfelelő életmód

ahol közeli a kapcsolat a természettel...

a természeti környezetet tisztelő,
ahhoz alkalmazkodó magatartásmód

az élő természettel és környezettel legnagyobb felületen
érintkeznek a térség
nyílt zöldterületek dominanciája
a természetes táj megléte

fenntartható környezet- és gazdaságfejlesztés
a helyi vagy tájegységi kultúra megléte, mely az ember
és a föld kapcsolatából ered
természetvédelem

Európai szinten...

a vidéki térelemek között jelentős különbségek
a városi területek növekedési pólusok
differenciált szerep, nem feltétlen elmaradottak strukturálisan
gazdasági aktivitása sokszínű, és térben szétszórtabb

differenciálódás a „hardverben”: a természeti és épített környezetben;
differenciálódás a „szoftverben”: a társadalmi „felépítményben”
a térségek közötti különbségek és a fejlődési utak diverzifikációjának vizsgálata

a fejlesztés iránya kevésbé befolyásolható EU-tagállamok szintjén
kelet-európai országok: korábban állami dominancia
munkamegosztás az urbánus és rurális térségek között
rurbanizáció – a rurális életforma is urbanizálódik

a vidék fogalma tehát...

sokszínűség és
diverzitás

változó értelmezés
változó fogalom

interdiszciplináris
multidimenzionális
multifunkcionális

társadalmi
gazdasági
ökológiai

alkotóelemek interakciója
tevékenységek integráltsága
változó, dinamikus rendszer
belső fejlődés



VIDÉK KONFERENCIA 2022

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!



dr. Pillók Péter
pillok.peter@szazadveg.hu